

УДК 327(477)"21":659

*Катерина Гетманенко,
Київський університет імені Бориса Грінченка
ORCID 0000-0002-0466-757X*

Компаративний аналіз іміджу України у мас-медіа Німеччини та Туреччини, 2014 р.

Abstract. Events that shock the whole world including not only Ukrainian but also foreign audiences. Revolution of Dignity, annexation of the Ukrainian peninsula of the Crimea, the beginning of the Russian occupation of Donetsk and Luhansk regions, signing of economic and political parts of the Association Agreement between Ukraine and the EU, "hybrid" aggression by the Russian Federation. 2014 loudly represented Ukraine to the whole world, demonstrating terrible events in foreign mass media. The country became the subject of loud discussions in the columns of international newspapers, which significantly influenced the perception of its foreign image as a whole. In the chosen year, it is possible to trace the trends of transformation of Ukraine's image in foreign media in the most expedient way. To understand it clearly and make the qualitative comparison, it's appropriate to consider the representation of Ukraine in the media of Germany and Turkey. The model of European democratic views and the representative of Islamic conservative values demonstrate completely different visions of our country, but at the same time they have many common features of the image of Ukraine. The subject of the study should be considered the mass media spaces of Germany and Turkey. The methods were general scientific and special scientific methods. General scientific ones include synthesis, analysis, comparison, induction and deduction. The special scientific methods consist of content analysis and comparative analysis. The choice of methods is justified by high-quality processing and analysis of news materials. German media (newspapers «Die Zeit», «Süddeutsche Zeitung», «Der Bild», «Frankfurter Allgemeine Zeitung», «Der Tagesspiegel», «Der Spiegel) and Turkish media (newspapers «Hürriyet», «Sabah», «Sözcü», «Doğruhaber», «Dünya») were used as the sources of information. The results of the study led to the conclusion that this comparative analysis is the first scientific work of its kind to compare the vision of Ukraine's image in the media of Germany and Turkey with the use and processing of news materials from foreign newspapers.

Keywords: mass media space, image of Ukraine, comparative analysis, congruence, mass media, Germany, Turkey.

Німецькомовний медіа-ринок у Західній Європі налічує близько 100 мільйонів аудиторії та вважається одним з найдинамічніших медіа-ринків у світі, що представлено у споживанні інформації на німецькому медіа-просторі, де користувачі щоденно доволі активно застосовують ресурси медіа.

З іншого боку, у Східній Європі не менш потужну медіа-індустрію представляє така країна, як Туреччина. Мас-медійний простір країни налічує сотні телеканалів, тисячі місцевих і національних радіостанцій, кілька десятків газет, прибуткову кінематографію і швидке зростання використання широкосмугового Інтернету.

Через це, з допомогою компаративістики доцільно виявити конгруентність та відмінності висвітлення іміджу України у західноєвропейських медіа Німеччини та східноєвропейських медіа Туреччини.

Один з найважливіших та найбільш насичених подіями років у сучасній історії України вважається 2014 р. У цей час суттєво змінився образ України у іноземних мас-медійних просторах. Для контрастного протиставлення влучними предметами для дослідження виявилися мас-медіа зовсім різних “світів” – європейської Німеччини та ісламської Туреччини.

Серед останніх сучасних досліджень щодо вивчення іміджу України у мас-медійних просторах варто зазначити праці декількох дослідників, як: О. Бойко «Зовнішній імідж України в світлі англосовітської преси», Г. Коталейчук «Образ України в новинах російських телеканалів: негатив та пропаганда», В. Чекалюк «Особливості формування позитивного іміджу України в ЗМІ», С. Козиряцька «Україна та Німеччина: медіаобраз країн у ЗМІ», Г. Данилевич «Інформаційний імідж і образ України у друкованих ЗМІ Німеччини», В. Бардак та О. Ткаченко «Роль німецької газети «Die Welt» у формуванні іміджу України». Окрім зазначених наукових робіт, також дослідженню іміджу України була присвячена спільна праця Є. Магди у співавторстві з Т. Водотикою. У їх роботі «Ігри відображень» наочно відображені стереотипні уявлення про Україну за кордоном та бекграунди формування її іміджу в різних країнах світу, зважаючи політичний та історичний контексти.

Вагомий внесок у вивчення іміджу України у іноземних мас-медійних просторах зробив Центр «Нової Європи», який провів ґрунтовне дослідження громадської думки у найбільших європейських країнах щодо асоціацій їхніх громадян з Україною під назвою «Як сприймають Україну у країнах ЄС?». Крім цього, розроблено комплексний проєкт аналітичним центром Ради зовнішньої політики «Українська призма» та дослідницькою компанією InMind «Сприйняття України за кордоном», де представлені ставлення та очікування іноземних аудиторій щодо співпраці з Україною. Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ) у проєкті «Україна очима Німеччини» не менш вичерпно розкрило стереотипні думки німецьких аудиторій щодо України та українців.

Головною метою дослідження слугував компаративний аналіз образу України у мас-медійних просторах Німеччини та Туреччини.

Для досягнення поставленої мети, необхідно поставити завдання: проаналізувати інформаційні продукти про Україну, опубліковані за період 2014 р., у мас-медійних німецьких та турецьких ресурсах та здійснити компаративний аналіз образу України у мас-медіа Німеччини та Туреччини, виокремивши конгруентні та відмінні риси у його баченні.

Загалом, у баченні українського іміджу турецькі та німецькі медіа вдаються до його сприйняття як антитези російського. Із вторгненням Російської Федерації на територію України і Федеральна Республіка Німеччина, і Турецька Республіка на власних медійних просторах відображають образ України у більшості випадків як постраждалу державу.

У турецькому газетному виданні «Naber» 6 серпня 2014 р. опублікована стаття «20 тисяч російських солдатів на українському кордоні». У матеріалах статті зазначено, що російські війська добре підготовлені до окупації та мають тяжке озброєння з свого боку. Крім того, вказано, що у російсько-українських сутичках загинули 18 осіб. Натомість, українську протидію не згадано у будь-яких контекстах – ані потужність українських військових, ані озброєння країни. Тож, імідж України у інформаційних просторах обох країн цього періоду набуває жертвних характеристик.

У мас-медіа Туреччини та Німеччини, безумовно, у більшій мірі російсько-український конфлікт розглядається у якості гібридної війни Росії проти України з метою загарбання її

законних територій¹ Проте, існує значний брак висвітлення українського іміджу як мужньої та протиборчої держави. Збройні Сили України, Національна Гвардія України, які доклали зусилля на відстоювання української незалежності не згадуються у контексті висвітлення подій на Сході та анексії півострову Крим. Тож, український образ у мас-медійних просторах Туреччини та Німеччини не передбачає амплуа борця за власну незалежність та свободу, хоча й виступає у якості протилежності Російської Федерації.

Ідентичні погляди німецьких та турецьких мас-медіа також криються у стереотипному географічному розподілі України на дві частини: східну та західну, які кардинально не ототожнюються.

У онлайн-виданні німецької газети «Die Zeit» вже у назві статті «Багатий схід, бідний захід» неозброєним оком помітне сформоване кліше навколо українського образу, розподіленого по дві сторони барикад, які суттєво відрізняються одна від одної². Вказується не тільки різниця східних та західних регіонів у заробітній платі, але й в етнічних розбіжностях. Схід представляють російськомовні та переважно росіяни, а Захід – україномовні та переважно українці. У такому ж висвітленні представлена Україна у турецькій газеті «Hürriyet». Стаття «Ласкаво просимо у найрозподіленішу країну світу»³ стверджує, що Захід прагне до цінностей Європейського Союзу, а Схід, навпаки, тісно культурно, історично та релігійно пов'язаний з Росією. Тобто, німецькі та турецькі мас-медіа вбачають суверенну державу розподіленою згідно з європейською та російською сферами впливу на громадську думку.

Окрім цього, у 2014 році у обох інформаційних просторах, як і Федеральної Республіки Німеччини, так і Туреччини, набувають неабиякої популярності лідери української опозиції. Зокрема, найбільше визнання отримав В. Кличко, який зазначається у турецькій газеті «Doğruhaber» як «сильніший кандидат від опозиції»⁴, а у німецькому виданні «Süddeutsche Zeitung» прізвище політика у 2014 році згадується цілих 607 разів⁵.

Вибірка новинного матеріалу за пошуком «Klitschko»

Selection of news material on the search «Klitschko»

¹ Rusya, Ukrayna sınırına 20 bin asker yığdı <https://www.haberturk.com/dunya/haber/977337-ukrayna-sinirinda-20-bin-asker>.

² Reicher Osten, armer Westen <https://www.zeit.de/wirtschaft/2014-02/Ukraine-GehaltUnterschiede>.

³ Köker I. Dünyanın en bölünmüş ülkesine hoşgeldiniz. <https://www.hurriyet.com.tr/dunyanin-en-bolunmus-ulkesine-hosgeldiniz-25293352?sessionid=2>.

⁴ Rusya, Soçide oynarken Ukrayna. Gelini kaçtı. <https://dogruhaber.com.tr/haber/119318-rusya-socide-oynarken-ukrayna-gelini-kacti/>.

⁵ Newsscanner – Klitschko. <https://www.sueddeutsche.de/news?search=Klitschko&sort=date&all%5B%5D=dep&all%5B%5D=typ&all%5B%5D=sys&all%5B%5D=time>.

Важливим питанням постає у обох медійних просторах корупція на території України. З урахуванням інформаційних продуктів на теренах мас-медіа Німеччини та Туреччини, хабарі та зловживання службовим становищем негативно впливають на внутрішню та зовнішню політику держави та спотворюють імідж України.

У німецькій газеті «Der Tagesspiegel» українська корупція називається одним з головних зол України, яке дійсно перешкоджає, і через яке міжнародне товариство відмовляється надавати фінансову допомогу Україні⁶. До того ж, у турецькому медіа-просторі переважають схожі думки з цього приводу. Турецьке видання «Dünya» робить акцент на тому, що українські політики та бізнесмени, задіяні у корупційних махінаціях, призвели до занепаду економіки та загального становища країни.

Таким чином, німецькі та турецькі медіа мають явні конгруентні риси у висвітленні іміджу української держави. Перш за все, це протиставлення українського та російського образів. Поширюється загальний образ країни-жертви, яка страждає від російської агресії.

Однак, Україна не зображується на німецькому та турецькому мас-медійних просторах у якості країни-борця, яка відстоює власні права та демонструє активне протиставлення у різноманітних проявах з країною-окупантом, хоча у 2014 році Україна дійсно доводила те, що здатна змагатися за свої території, населення та свободу.

Попри це, важливим аспектом образу України в інформаційних просторах Федеральної Республіки Німеччини та Турецької Республіки залишається стереотипне сприйняття географічних частин країни. У обох мас-медійних ландшафтах суверенна українська держава показана розділеною культурними, релігійними, економічними та історичними «кордонами» на Схід і Захід.

Окрім цього, загального визнання набувають опозиційні лідери України, образи яких позитивно відгукуються на шпальтах німецьких та турецьких газетних видань. Інше необхідне явище для бачення українського іміджу німецькими та турецькими медіа виявилася корупція, яка значно знижує економічний рівень України та псує її авторитет ззовні.

Незважаючи на виявлення багатьох спільностей у баченні іміджу України у мас-медійних просторах Німеччини та Туреччини, неодмінно вказати на наявні відмінні риси висвітлення образу країни.

З першого погляду медіа-ландшафти Федеральної Республіки Німеччини та Турецької Республіки здаються доволі розбіжними поняттями. Відповідність принципам свободи на просторі медіа можливо чітко простежити з допомогою досліджень міжнародної організації з прав людини «Репортери без кордонів», яка щороку видає рейтинг країн світу за рівнем свободи медіа в «Індексі свободи преси».

Так, у 2014 році мас-медійний простір Німеччини посів 14 місце у загальному рейтингу, а простір Туреччини – лише 154⁷. Результати рівня вільних медіа свідчать про розвиненість та демократизацію свободи слова на просторі медіа Німеччини та, з іншого боку, про значно нижчий ступінь розвитку вільного висловлювання думок та порушення прав експертів на просторі медіа Туреччини.

---

⁶ Mit halbem Herzen gegen Korruption. <https://www.tagesspiegel.de/politik/ukraine-mithalbem-herzen-gegen-korruption/9724672.html>.

⁷ World Press Freedom Index 2014. <https://rsf.org/en/ranking/2014?#>.

Окрім демократичного ставлення Німеччини до власних медіа, варто враховувати також висвітлення аспектів порушення демократичних засад, а саме – прав людини з яскравим на них акцентом. У 2014 році, на відміну від турецьких, німецькі медіа зауважують не тільки на відображенні образу України крізь призму конфлікту з Росією, але й на правах кожного громадянина України. Німецькі видання вдаються до оперування офіційними документами ООН⁸ та ОБСЄ⁹.

Зокрема, німецькі газетні онлайн-видання «Der Spiegel» та «Süddeutsche Zeitung» використовують статистики Організації Об'єднаних Націй щодо вбивств, поранень, тортур та викрадень українців та засуджують жорстоке ставлення до них, тобто вагомим порушенням прав людини на окупованих територіях¹⁰.

Федеральна Республіка Німеччина виступила однією з найактивніших європейських держав з питань допомоги Україні у врегулюванні конфлікту на Сході. Канцлер Ангела Меркель відіграє важливу роль у переговорах «нормандського» та «жневського» форматів, Мінських домовленостей, підтверджуючи прихильність до вирішення конфлікту та демонструючи ініціативність держави у цьому¹¹.

Враховуючи значення німецької підтримки та залученості до врегулювання українських питань, мас-медійний простір відображає імідж України з помітним урахуванням цих факторів. Окрім ключових воєнних подій, пов'язаних з російсько-українським конфліктом, у політичному блоці новин переважають ті, у яких йдеться про зустрічі контактних груп, самітів та контактів А. Меркель та П. Порошенка. Так, у газетному виданні «Süddeutsche Zeitung» переказується телефонна розмова лідерів Німеччини та України, зокрема їх подальші плани щодо збору контактної групи та вирішення фінансових питань з допомогою західних влад¹². У іншому новинному повідомленні цього видання демонструється оголошення саміту президентом України, де приділяється значна увага канцлеру та згадується її зустріч з В. Путіним¹³.

Окрім того, у образі України на мас-медійному просторі Німеччини підкреслюється її зацікавленість та бажання співпрацювати з Організацією Північноатлантичного договору. У матеріалах німецької газети «Süddeutsche Zeitung» зосереджена увага на зустрічі голови

---

⁸ Report on the human rights situation in Ukraine. Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights. (2014). .37 <https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/HRMMUReport15May2014.pdf>.

⁹ Заява про попередні висновки та результати. Міжнародна місія зі спостереження за виборами. Київ: МСВ ОБСЄ /БДІПЛ, (27 жовтня 2014). <https://www.oscepa.org/documents/election-observation/election-observationstatements/ukraine/statements-25/2652-2014-2-parliamentary-ukr-1/file>.

¹⁰ Uno sieht Menschenrechte in der Ostukraine bedroht. <https://www.spiegel.de/politik/ausland/uno-bericht-zu-ukraine-konflikt-menschenrechte-inostukraine-bedroht-a-969814.html>.

¹¹ Гільченко О. Роль Німеччини в урегулюванні української кризи. О. Л. Гільченко, Д. М. Верютіна *Грані*. <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/63/56>.

¹² Merkel und Poroschenko: Treffen der Kontaktgruppe wichtig. <https://www.sueddeutsche.de/politik/konflikte-merkel-und-poroschenko-treffen-der-kontaktgruppewichtig-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-141221-99-00623>.

¹³ Poroschenko kündigt Gipfel mit Merkel, Putin und Hollande an. <https://www.sueddeutsche.de/politik/ukraine-krise-poroschenko-kuendigt-gipfel-mit-merkel-putinund-hollande-an-1.2285066>.

уряду України А. Яценюка та генерального секретаря НАТО Й. Столтенберга¹⁴ та на впровадженні закону про припинення позаблокового статусу України¹⁵.

На відміну від німецького, турецький медіа-простір характеризується висвітленням образу України у 2014 р. переважно з боку окупації півострову Крим та, безпосередньо, ролі кримських татар. Турецьке інформаційне агентство «Bianet» вказує на причетність Туреччини до української кризи через кримських татар, їхню провідну роль у політичному та суспільному житті півострову Крим. Як і у більшості медійних продуктах Туреччини, згадується трагічна історія народу, зокрема вигнання кримських татар у сталінську епоху¹⁶. Тож, можна вважати за особливість висвітлення у турецьких медіа образ України, звертаючись до важливості ролі кримських татар, які, у свою чергу, є своєрідним ланцюгом між Україною та Туреччиною.

Цікаво, що навіть при висвітленні демонстрацій на Майдані, турецькі медіа акцентують увагу на культурній складовій. Так, у онлайн-виданні турецької газети «Hurriyet» опублікована новина під назвою «Піаніст Майдану»¹⁷, у якій відображено представника української опозиції, який піднімає бойовий дух однодумців з допомогою гри на музичному інструменті, незважаючи на холодну пору року. Більш того, турецька газета не змогла не провести аналогію між цією ситуацією та схожою вуличною музичною виставою на підтримку протестів у турецькому місті Стамбулі. Саме тому, доцільно вказати, що важливим аспектом у баченні українського образу у медіа Турецької Республіки залишається ототожнення історичної та культурної спадщини двох держав, про що не можна сказати у висвітленні образу України у медіа Німеччини, де не проводяться паралелі між культурними та історичними ланками українського та німецького народів.

Незважаючи на поширені стереотипні уявлення щодо українського народу, значною відокремленою рисою образу України у турецькому медіа-просторі є сприйняття українців як роботящих та гостинних хазяїв. З особливістю розглядається образ української дівчини, а саме образ української красуні з гарним характером. У турецькому туристичному блозі «Enuygun», попри складне становище на території України у 2014 р., у списку найкомфортніших міст Європи для турків 5 місце займає столиця країни Київ.

У описі міста зазначається, що у столиці можна познайомитися з гарними українськими дівчатами, а українська їжа смачна та не дуже дорога¹⁸.

Виходячи з цього, помітно, що існують певні розрізнення між баченням українського іміджу та між його яскравими рисами, які висвітлюються у мас-медіа Федеральної Республіки Німеччина та Турецької Республіки.

---

¹⁴ Ukrainischer Regierungschef will schnellen Nato-Beitritt. <https://www.sueddeutsche.de/politik/eu-ukrainischer-regierungschef-will-schnellen-nato-beitrittdpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-141215-99-08868>.

¹⁵ Ukraine macht Weg für Nato-Beitritt frei. <https://www.sueddeutsche.de/politik/konflikteukraine-macht-weg-fuer-nato-beitritt-frei-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-141223-99-03070>.

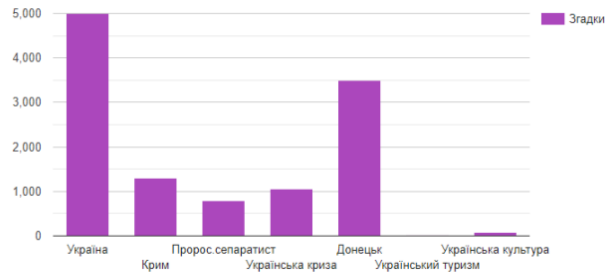
¹⁶ Şahin L. Ukrayna Krizinde Kırım Tatarları Faktörü. <https://bianet.org/biamag/siyaset/156738-ukrayna-krizinde-kirim-tatarlari-faktoru>.

¹⁷ Mайдан piyanisti. <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/maidan-piyanisti-25722689>.

¹⁸ Hacıbayramoğlu T. Türk turistlerin Avrupa'da en rahat ettiği 7 yer.

<https://www.enuygun.com/bilgi/yazarlar/tugbahacibayramoglu>.

У німецьких медіа найбільш виразними особливостями, пов'язаних з українським іміджем, є прискіплива увага до прав людини та їх порушення на окупованих територіях Російською Федерацією; акцент на самітах, офіційних зустрічах щодо врегулювання конфлікту на Донбасі, у яких бере активну участь Німеччина, та організаціях, які становлять важливість Німеччині та безпосередньо створюють зацікавленість для України.

Кількість згадок, пов'язаних з іміджем України, у німецькій газеті «Süddeutsche Zeitung» за 2014 р.

Number of mentions related to the image of Ukraine in the German newspaper «Süddeutsche Zeitung» in 2014

У той же час, у турецькому медіа-просторі конфлікт на Сході висвітлюється лише переважно поданням ходом подій та коментарями лідерів думок. Навпроти, кримське питання достатньо хвилює турецькі медіа, особливо народ, причетний до історії та культури Туреччини, який проживає на території півострову. Кримські татари у мас-медійному просторі Турецької Республіки демонструються у якості спільного між Україною та Туреччиною. Окрім цього, зв'язок між культурними образами двох країн турецькі медіа проводять навіть у контекстах серйозних питань, пов'язаних з демонстраціями на Майдані. До цього ж, Україна безперервно асоціюється з «країною гостинного народу», «країною гарних жінок», куди громадянам Туреччини хочеться приїжджати для комфортного відпочинку.

Кількість згадок, пов'язаних з іміджем України, у турецькій газеті «Hürriyet» за 2014 р.

Number of mentions related to the image of Ukraine in the Turkish newspaper «Hürriyet» in 2014

Підсумовуючи вищезазначені результати дослідження, необхідно зауважити, що з допомогою компаративного аналізу вдалося висвітлити найбільш яскраві конгруентні та відмінні риси у висвітленні іміджу України у мас-медійних просторах Німеччини та Туреччини у 2014 р., насиченому подіями, які у корені змінили подальшу долю країни.

Серед найважливіших конгруентних характеристик образу країни доцільно зробити акцент на протиставленні України та Російської Федерації, ототожненні іміджу України з країною-жертвою без згадок мужності та войовничості українських солдатів у боротьбі з російськими окупантами.

Крім того, Схід та Захід України у інформаційних просторах Німеччини та Туреччини представлені не у якості географічного поділу, а розколом держави на дві частини, які суттєво відрізняються культурними, історичними, релігійними характеристиками одна від одної. Також обидва мас-медійних простори активно висвітлюють думки та цитують опозиційних лідерів України і вбачають найголовнішою проблемою та перепорою для української зовнішньої та внутрішньої політики корупційний чинник.

Після виокремлення певних відмінностей між баченням українського іміджу у мас-медійних просторах Німеччини та Туреччини, доцільно виділити те, що у німецьких медіа висвітлені українські питання з акцентом на порушення прав людини з боку Росії, офіційні зустрічі та саміти, в яких безпосередньо бере участь А. Меркель та сама Німеччина відіграє значну роль.

У випадку з Туреччиною, медіапростір країни розглядає ситуацію в Україні у форматі подання ходу подій російської окупації півострову Крим. Зокрема, фокус інформаційного простору Туреччини зосереджений на кримських татарах, які, на думку турецьких медіа, згуртовують Україну та Туреччину. Спільність культурних цінностей Туреччини та України демонструється навіть при згадуванні подій на Майдані. Окрім цього, висвітленню образу України на турецькому медіа-просторі притаманні асоціації з гостинною країною, де туркам затишно відпочивати, а власне українці постають дружнім народом.

References

- Насібайрамоğlu Т. Türk turistlerin Avrupa'da en rahat ettiği 7 yer [7 most comfortable places for Turkish in Europe]. <https://www.enuygun.com/bilgi/yazarlar/tugbahacibayramoglu>. [in Turkish].
- Hilchenko O. Rol Nimechchyny v urehuliuvanni ukrainskoi krysy. [The role of Germany in resolving Ukrainian crisis]. <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/63/56>. [in Ukrainian].
- Köker I. Dünyanın en bölünmüş ülkesine hoşgeldiniz [Welcome to the most divided country in the world]. <https://www.hurriyet.com.tr/dunyanin-en-bolunmus-ulkesine-hosgeldiniz-25293352?sessionid=2>. [in Turkish].
- Maidan piyanisti. [Maidan pianist]. <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/maidan-piyanisti-25722689>. [in Turkish].
- Merkel und Poroschenko: Treffen der Kontaktgruppe wichtig [Merkel and Poroshenko: meeting of the contact group is important]. <https://www.sueddeutsche.de/politik/konflikte-merkel-und-poroschenko-treffen-der-kontaktgruppewichtig-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-141221-99-00623>. [in German].
- Reicher Osten, armer Westen. [Rich East, poor West]. <https://www.zeit.de/wirtschaft/2014-02/Ukraine-GehaltUnterschiede>. [in German].
- Report on the human rights situation in Ukraine. Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights. 2014. 37.

<https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/HRMMUReport15May2014.pdf>. [in English].

Rusya, Soçide oynarken Ukrayna. Gelini kaçtı [*Confusing situation in Ukraine while Russia is playing in Sochi*]. <https://dogruhaber.com.tr/haber/119318-rusya-socide-oynarken-ukrayna-gelini-kacti/>. [in Turkish].

Rusya, Ukrayna sınırına 20 bin asker yığdı [*Russia has deployed 20.000 troops on the Ukrainian border*]. <https://www.haberturk.com/dunya/haber/977337-ukrayna-sinirinda-20-bin-asker>. [in Turkish].

Thomas B., Horz C. Media landscapes. Germany. Overview.

<https://medialandscapes.org/country/germany>. [in English].

Ukraine macht Weg für Nato-Beitritt frei [*Ukraine clears the way for NATO membership*]. <https://www.sueddeutsche.de/politik/konflikteukraine-macht-weg-fuer-nato-beitritt-frei-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-141223-99-03070>. [in German].

Ukrainischer Regierungschef will schnellen Nato-Beitritt [*Ukrainian head of government wants quick accession to NATO*]. <https://www.sueddeutsche.de/politik/eu-ukrainischer-regierungschef-will-schnellen-nato-beitritt-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-141215-99-08868> [in German].

Uno sieht Menschenrechte in der Ostukraine bedroht [*UN sees human rights threatened in Eastern Ukraine*]. <https://www.spiegel.de/politik/ausland/uno-bericht-zu-ukraine-konflikt-menschenrechte-inostukraine-bedroht-a-969814.html>. [in German].

World Press Freedom Index 2014. <https://rsf.org/en/ranking/2014?#>. [in English].

Şahin L. Ukrayna Krizinde Kırım Tatarları Faktörü [*The Crimean Tatars` Factor in Ukrainian Crisis*]. <https://bianet.org/biamag/siyaset/156738-ukrayna-krizinde-kirim-tatarlari-faktoru>. [in Turkish].

Zaiava pro poperedni vysnovky ta resultaty. Mizhnarodna misiia zi sposterezhennia za vyboramy. Kyiv: MSB OBSE/BDIPL, (27 zhovtnia 2014). [*Declaration of preliminary conclusions and results. International Election Observation Mission. Kyiv: MSB OSCE, 2014. October, 27th*]. <https://www.oscepa.org/documents/election-observation/election-observationstatements/ukraine/statements-25/2652-2014-2-parliamentary-ukr-1/file>. [in Ukrainian].